

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БІЗНЕСУ

Спеціальність 073 Менеджмент

Спеціальність 075 Маркетинг

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту і маркетингу,

Протокол № 5 від 19.02 2026 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління економічною безпекою бізнесу
Викладач (-і)	Сус Тарас Йосипович, д.е.н., доц., професор кафедри Фінансів
Контактний телефон викладача	+38(098)7889547
Е-mail викладача	taras.vik@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Сучасні ринкові відносини вимагають від підприємств постійного пошуку найбільш ефективних прийомів забезпечення економічної діяльності, зокрема вимогою часу є забезпечення економічної безпеки бізнесу. Підприємець повинен бути готовим при будь-яких умовах до мінімізації ризиків своєї економічної діяльності та забезпечення економічного зростання в умовах перманентних криз. Тут на перший план виходять основні принципи фінансової та інвестиційної безпеки, які передбачають пріоритетність технологічного переоснащення виробництва, забезпечення конкурентоздатності продукції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.</p> <p>Залучення принципів економічної безпеки бізнесу до формування загальної стратегії підприємства означає новий рівень його розвитку та безпеки, насамперед у напрямку забезпечення економічної стабільності на конкурентному ринку в умовах кризових явищ. Успішне оволодіння принципами економічної безпеки є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів та магістрів з економіки відводиться навчальній дисципліні «Управління економічною безпекою бізнесу».</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета. Набуття студентами знань і навичок, формування в них економічно орієнтованого світогляду, що створює необхідні передумови для професійного самовдосконалення та розуміння сучасних проблем економічної безпеки бізнесу в ринкових умовах.</p> <p>Формування системи базових знань з економічної безпеки бізнесу, ознайомлення з особливостями вибору напрямків організації економічної безпеки та визначення основних етапів її формування</p> <p>Завдання дисципліни: є формування вмій та навичок щодо прийняття управлінських рішень у сфері безпеки економічної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати: ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань</p>	

за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності.
 ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій діяльності.
 ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації економічної безпеки підприємницьких структур.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	073 Менеджмент, Маркетинг	перший	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Основи економічної безпеки бізнесу</p> <p>Важливість економічної безпеки бізнесу. Суть економічної безпеки та її показники. Мета та завдання економічної безпеки. Стабільність діяльності як запорука економічної безпеки.</p> <p>Стратегія розвитку-основа економічної безпеки бізнесу. Заходи по забезпеченню економічної безпеки бізнесу. Завдання по забезпеченню економічної безпеки. Структура економічної безпеки. Принципи економічної безпеки бізнесу.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Загрози економічній безпеці суб'єктів підприємницької</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,4]	Опрацювати лекційний матеріал,	5 балів	До наступного заняття за

<p>діяльності.</p> <p>Види загроз, працівники як вид загроз. Зовнішні загрози. Загрози в процесі здійснення ЗЕД. Класифікація загроз. Шахрайство як вид загрози бізнесу. Промислове шпигунство.</p>			<p>підготуватися до практичного заняття</p>		<p>розкладом</p>
<p>Тема 3: Особливості організації економічної безпеки бізнесу.</p> <p>Організація системи економічної безпеки на підприємстві. Основні інструменти забезпечення економічної безпеки бізнесу. Загальні заходи безпеки бізнесу. Спеціальні заходи економічної безпеки. Особливості організації економічної безпеки в Україні. Кадрова безпека і демографічна ситуація.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,3,4, 5]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 4. Протидія шахрайству в діяльності підприємства.</p> <p>Причини шахрайства на підприємстві. Шахрайство з морально етичної позиції. Персонал та загроза бізнесу. Персонал крізь призму загроз для бізнесу. Чинники які сприяють шахрайству. Протидія шахрайству. Групи ризику. Запобігання шахрайському обману у важко контрольованих операціях.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,5,6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування</p>	<p>10 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Забезпечення безпеки інвестиційної діяльності</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,5,6 ,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>бізнесу.</p> <p>Правила захисту інвестиційної діяльності бізнесу. Критерії інвестиційної безпеки бізнесу. Механізм захисту інвестицій. Захист інвестиційного портфеля. Особливості діяльності інвесторів в Україні. Іноземні інвестиції та їх безпека. Фінансова складова безпеки.</p>			<p>практичного заняття</p> <p>Підібрати матеріали по залученню інвестицій по гарантуванню інвестиційної безпеки на законодавчому рівні</p>		
<p>Тема 6. Фінансова безпека підприємства.</p> <p>Проблеми фінансової безпеки. Основні аспекти фінансової безпеки підприємства. Поняття фінансової безпеки підприємства. Характеристики фінансової безпеки підприємства. Показники фінансової безпеки підприємства та їх розрахунок.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,4,6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7. Валютно-курсдова політика та її вплив на економічні процеси</p> <p>Антиінфляційна спрямованість грошово-кредитної політики. Дефляційна політика. Грошово - кредитна політика в умовах співпраці з МВФ. Основні загрози у грошово-кредитній сфері. Грошово - кредитна політика в умовах кризи. Вплив валютно-курсдової політики на економічну безпеку бізнесу.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,5]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 8. Проблеми кредитування економіки</p> <p>Тема 8. Проблеми банківського кредитування реальної економіки</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,6,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися</p>	<p>10 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>Види банківських кредитів. Середньозважена ставка рефінансування.</p> <p>Проблеми кредитування в період кризи. Загрози пов'язані з банківським кредитуванням. Рекапіталізація банків.</p>			до практичного заняття.		
<h3>6. Система оцінювання курсу</h3>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами, використовує методи та принципи забезпечення економічної безпеки бізнесу, володіє навиками аналітика;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних наукових економічних проблем, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання при проведенні наукових досліджень, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (20 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (20 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів). 				
<h3>7. Політика курсу</h3>					
<ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; 					

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8.Рекомендована література

1. Сухоруков А.І., Ладюк О.Д. Фінансова безпека держави. Навч.пос.-К.: Центр учбової літератури, 2007.-192с.
2. Ігнатенко, А. В. Механізми нейтралізації фінансових ризиків українських підприємств в умовах глобалізації / А. В. Ігнатенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С.136-144.
3. Крисовата, К. В. Світовий досвід управління фінансовими ризиками та можливість його імплементації в митний простір України / К. В. Крисовата // Економічний часопис - XXI. – 2012. – № 11-12. – С. 58-61.
4. Лук"янова, В. В. Види ризиків у сучасному підприємстві / Валентина В"ячеславівна Лук"янова // Економічний ризик [Текст] / В.В.Лук"янова. – К., 2007. – С. 49-168.
5. Пузирьова, П. В. Базові методи нейтралізації фінансових ризиків у підприємницькій діяльності / П. В. Пузирьова // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5. – С.143-149.
6. Ващенко, І. В. "Тіньова економіка" і фінансова безпека України / І. В. Ващенко // Вісник КНУ: економіка. – 2005. – № 80. – С. 46-48.
7. Власюк, О. С. Виклики та загрози фінансовій безпеці України на середньострокову перспективу / О. С. Власюк // Фінанси України. – 2012. – № 5. – С. 3-13.
8. Горохова, О. В. Валютно-курсова політика держави як складова економічної безпеки / О. В. Горохова // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 2. – С. 29-31.
9. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012
10. Подольчак Н. Ю. Організація та управління системою фінансовоекономічної безпеки Навчальний посібник / Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 268 с.